

Akademia Nauk Stosowanych

KARTA PRZEDMIOTU

Dane ogólne:

Nazwa przedmiotu:	Gramatyka opisowa języka
Okres ważności karty:	IN_JA_PP_P_I_(2022-2025)
Forma kształcenia:	Studia licencjackie
Forma studiów:	stacjonarne
Profil studiów:	praktyczny
Kierunek studiów:	Filologia
Specjalność/Specjalizacja:	Język angielski - poziom podstawowy

Przedmiot realizowany:

Rok	Semestr	Rodzaj zajęć	Liczba godzin	Wartość % zajęć	Rygor zaliczenia	ECTS
1	2	ćw	30	100	zaliczenie z oceną	3
		wyk	15	0	zaliczenie	
2	3	ćw	30	100	zaliczenie z oceną	3
		wyk	15	0	zaliczenie	
	4	ćw	30	50	zaliczenie z oceną	3
		egz	0	50	egzamin	
		wyk	15	0	zaliczenie	
Razem			135			9

Jednostka prowadząca przedmiot:	Instytut Neofilologii
Koordynator:	Jacek Molęda
Prowadzący zajęcia:	dr Jacek Molęda, dr Monika Porwoł, dr Andrzej Widota
Moduł, grupa przedmiotów:	MODUŁ FILOLOGICZNY - OBOWIĄZKOWY
Status przedmiotu:	obowiązkowy
Język wykładowy:	semestr: 2 - polski, semestr: 3 - angielski (100%) , semestr: 4 - ---
Przyporządkowanie zajęć/grup zajęć do dyscypliny naukowej/artystycznej	językoznawstwo (wiodąca), literaturoznawstwo, nauki o kulturze i religii

Objaśnienia:

Rodzaj zajęć: obowiązkowe, do wyboru.

Forma prowadzenia zajęć: w - wykład, ćw - ćwiczenia audytoryjne, lek - lektorat, s - seminarium, lab - laboratoria, p - projekt, sk - samokształcenie, pz - praktyka zawodowa, war - warsztaty, k - konwersatorium, pw - praca własna, p.art. - pracownia artystyczna, zp - zajęcia praktyczne

Dane merytoryczne

Przedmioty wprowadzające i wymagania wstępne:				
Podstawowa wiedza z zakresu gramatyki języka polskiego i praktyczna znajomość podstaw gramatyki angielskiej				
Cel przedmiotu				
Przekazanie szczegółowej wiedzy na temat podsystemów fonologicznego, morfologicznego i syntaktycznego w języku angielskim. Zwrócenie uwagi na zarówno funkcjonalne podejście do poszczególnych zjawisk, jak też kontrastywne (porównawcze) spojrzenie głównie w zestawieniu z językiem polskim. Przekazanie ogólnej wiedzy dotyczącej głównych nurtów współczesnej fonologii. Przekazanie szczegółowej wiedzy na temat dźwięków mowy (głosek), nadrzędnych jednostek rytmicznych, oraz suprasegmentalnych cech mowy. Umożliwienie zrozumienia wzajemnego oddziaływania znaków pisanych i fonemów we współczesnym języku angielskim. Zapoznanie z podstawowymi pojęciami analizy morfologicznej (leksem, afiks, rdzeń i temat fleksyjny, morfem gramatyczny/leksykalny/swobodny/związany itp.) a także procesami morfologicznymi w języku angielskim, kreatywnością słotwórczą, specyfiką niefleksyjnego tworzenia nowych jednostek leksykalnych. Zapoznanie z możliwymi systemami morfologicznymi w innych językach. Przekazanie wiedzy na temat fleksji oraz kategorii gramatycznych związanych z poszczególnymi częściami mowy i ich wykładników (liczby, przypadku, osoby, czasu gramatycznego czasownika czy stopnia przymiotnika). Przekazanie podstawowych informacji na temat składni, zapoznanie z aparatem pojęciowym dotyczącym składni. Zapoznanie z różnymi podejściami do analizy składniowej. Zwrócenie uwagi na współzależności pomiędzy składnią, morfologią i semantyką a także szczegółowa analiza budowy morfologiczno-syntaktycznej zdań pojedynczych i złożonych. Poprawienie umiejętności sprawnego posługiwania się językiem angielskim w odniesieniu do wszystkich płaszczyzn językowych				
Szczegółowe efekty uczenia się				
Lp.	Opis efektu uczenia się	Metoda realizacji efektów uczenia się	Metody sprawdzenia efektu uczenia się	Odniesienie do efektów dla modułu/specjalności/kierunku studiów
1	- określa zadania fonologii, morfologii i składni jako działów gramatyki opisowej; definiuje podstawowe pojęcia z dziedziny fonologii, morfologii i składni, prawidłowo opisuje system fonologiczny języka angielskiego,- określa właściwości gramatyczne poszczególnych części mowy; objaśnia istotę kategorii gramatycznych właściwych poszczególnym częściom mowy; określa zadania składni jako działu gramatyki opisowej; definiuje podstawowe pojęcia z dziedziny składni; ustala stosunki składniowe między wyrazami w grupie wyrazowej (syntagmie) i zdaniu; dokonuje klasyfikacji zdań pojedynczych i złożonych;	M4 (Ćwiczenia praktyczne), M3 (Praca z materiałem źródłowym), M1 (Referat), M2 (Prezentacje multimedialne)	Kolokwium, Egzamin pisemny, Test, Ocena prezentacji multimedialnej	K_W03
2	- wymienia i wyjaśnia podstawowe terminy gramatyczne przydatne w analizowaniu pojęć z dziedziny fonologii, morfologii i składni; rozumie mechanizmy tworzenia, funkcji i budowy poszczególnych części mowy oraz zdań i prawidłowo formułuje wypowiedzi dotyczące opisu języka	M4 (Ćwiczenia praktyczne), M3 (Praca z materiałem źródłowym), M1 (Referat), M2 (Prezentacje multimedialne)	Kolokwium, Egzamin pisemny, Test, Ocena prezentacji multimedialnej	K_W04
3	- wykorzystuje podstawową wiedzę teoretyczną z zakresu gramatyki opisowej w celu analizowania i interpretowania wybranych problemów językowych	M4 (Ćwiczenia praktyczne), M3 (Praca z materiałem źródłowym), M1 (Referat), M2 (Prezentacje multimedialne)	Kolokwium, Egzamin pisemny, Test, Ocena prezentacji multimedialnej	K_U01
4	- prawidłowo wykorzystuje metodologię językoznawczą na poziomie fonologicznym, morfologicznym i składniowym podczas analizy tekstów i zjawisk językowych	M4 (Ćwiczenia praktyczne), M3 (Praca z materiałem źródłowym), M1 (Referat), M2 (Prezentacje multimedialne)	Kolokwium, Egzamin pisemny, Test, Ocena prezentacji multimedialnej	K_U03
5	- w sposób precyzyjny i spójny wypowiada się w mowie i na piśmie, na tematy dotyczące wybranych zagadnień językowych (z wykorzystaniem różnych ujęć teoretycznych), korzystając zarówno z dorobku językoznawstwa, jak i innych poznanych dyscyplin naukowych	M4 (Ćwiczenia praktyczne), M3 (Praca z materiałem źródłowym), M1 (Referat), M2 (Prezentacje multimedialne)	Kolokwium, Egzamin pisemny, Test, Ocena prezentacji multimedialnej	K_U06
6	- ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, - rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się zawodowego i rozwoju osobistego, dokonuje krytycznej samooceny własnych kompetencji i doskonali umiejętności, wyznacza kierunki własnego rozwoju i kształcenia w odniesieniu do gramatyki opisowej	M4 (Ćwiczenia praktyczne), M3 (Praca z materiałem źródłowym), M1 (Referat), M2 (Prezentacje multimedialne)	Kolokwium, Egzamin pisemny, Test, Ocena prezentacji multimedialnej	K_K01

Metody realizacji efektów uczenia się (opis szczegółowy)	
Ćwiczenia praktyczne (M4 - ćwiczenia w praktycznym zastosowaniu nabytej wiedzy), Prezentacje multimedialne (M2 - prezentacja multimedialna), Referat (M1 - przygotowanie referatu), Praca z materiałem źródłowym (M3 - praca z materiałem źródłowym i ćwiczenia w praktycznym zastosowaniu nabytej wiedzy)	
Kryteria oceny i weryfikacji efektów uczenia się	
wiedza: Kolokwium (kolokwium sprawdzające poziom przyswojonej wiedzy w trakcie lub na koniec semestru) Egzamin pisemny (egzamin z pytaniami otwartymi i zamknietymi) Test (test sprawdzający poziom przyswojonej wiedzy) Ocena prezentacji multimedialnej (Prezentacja multimedialna)	
umiejętności: Kolokwium (kolokwium sprawdzające poziom przyswojonej wiedzy w trakcie lub na koniec semestru) Egzamin pisemny (egzamin z pytaniami otwartymi i zamknietymi) Test (test sprawdzający poziom przyswojonej wiedzy) Ocena prezentacji multimedialnej (Prezentacja multimedialna)	
kompetencje społeczne: Kolokwium (kolokwium sprawdzające poziom przyswojonej wiedzy w trakcie lub na koniec semestru) Egzamin pisemny (egzamin z pytaniami otwartymi i zamknietymi) Test (test sprawdzający poziom przyswojonej wiedzy) Ocena prezentacji multimedialnej (Prezentacja multimedialna)	
Warunki zaliczenia	
Frekwencja (dopuszczone dwie nieobecności, pozytywne oceny z testów i kolokwίων. Obecność na wykładach, zaliczenie egzaminu końcowego)	
Treści Kształcenia	
	Liczba godzin
Semestr: 2	
Forma zajęć: wykład	
Budowa i funkcje narządów artykulacyjnych. Kryteria klasyfikacji dźwięków mowy: aspekty artykulacyjne i akustyczne. Zapis transkrypcyjny w praktyce. Źródła informacji o wymowie (słowniki, źródła internetowe). Klasyfikacja samogłosek: monoftongi. Klasyfikacja samogłosek: dyftongi i tryftongi. Klasyfikacja spółgłosek, zbitki spółgłoskowe. Jednostki rytmiczne mowy i ich części: sylaba jako najmniejsza jednostka rytmiczna. Teorie sylaby. Istota akcentu. Tendencje w umiejscawianiu akcentu. Prefiksy i sufiksy a akcent. Akcent w wyrazach złożonych (compounds). Wyrazy nieakcentowane (function words). Akcent wyrazowy, frazowy i zdaniowy. Intonacja w zarysie ogólnym. Kombinatoryczne właściwości głosek. Spółgłoskowe procesy kontekstowe. Upodobnienia głosek, elizja, palatalizacja. Redukcje samogłosek i spółgłoski nieme. Główne nurty w fonologii: koncepcje fonemu: psychologiczna, fizykalna. Główne nurty w fonologii: funkcjonalna koncepcja fonemu: szkoła praska. Główne nurty w fonologii. Główne nurty w fonologii: fonologia generatywna (N. Chomsky). Fonologia suprasegmentalna.	15
Forma zajęć: ćwiczenia	
Budowa i funkcje narządów artykulacyjnych. Kryteria klasyfikacji dźwięków mowy: aspekty artykulacyjne i akustyczne. Zapis transkrypcyjny w praktyce. Źródła informacji o wymowie (słowniki, źródła internetowe). Klasyfikacja samogłosek: monoftongi. Klasyfikacja samogłosek: dyftongi i tryftongi. Klasyfikacja spółgłosek, zbitki spółgłoskowe. Jednostki rytmiczne mowy i ich części: sylaba jako najmniejsza jednostka rytmiczna. Teorie sylaby. Istota akcentu. Tendencje w umiejscawianiu akcentu. Prefiksy i sufiksy a akcent. Akcent w wyrazach złożonych (compounds). Wyrazy nieakcentowane (function words). Akcent wyrazowy, frazowy i zdaniowy. Intonacja w zarysie ogólnym. Kombinatoryczne właściwości głosek. Spółgłoskowe procesy kontekstowe. Upodobnienia głosek, elizja, palatalizacja. Redukcje samogłosek i spółgłoski nieme. Główne nurty w fonologii: koncepcje fonemu: psychologiczna, fizykalna. Główne nurty w fonologii: funkcjonalna koncepcja fonemu: szkoła praska. Główne nurty w fonologii. Główne nurty w fonologii: fonologia generatywna (N. Chomsky). Fonologia suprasegmentalna.	30
Semestr: 3	
Forma zajęć: wykład	

Zapoznanie z podstawowymi pojęciami analizy morfologicznej (leksem, afiks, rdzeń i temat fleksyjny, morfem gramatyczny/leksykalny/swobodny/związany itp.) a także procesami morfologicznymi w języku angielskim, kreatywnością słowotwórczą, specyfiką niefleksyjnego tworzenia nowych jednostek leksykalnych. Zapoznanie z Fonologiczna ewaluacja ilościowa i jakościowa. Morfofonemika. Relacje między pisownią i wymową (relacja fonem - grafem). Wprowadzenie teoretyczne (morfem, jego rodzaje), Analiza morfologiczna i jej podłoże fonologiczne. Morfem, morf, alomorfy. Morfologia derywacyjna i fleksyjna. Germańskie i niegermańskie źródła procesów słowotwórczych. Morfologia rzeczownika. Prefiksy pochodzenia łacińskiego i greckiego. Konwersja, derywacja zerowa. Wyrazy i prefiksy obcego pochodzenia. Wyrazy złożone (compounds). Inne procesy słowotwórcze: clipping, back-formation, reduplication, blends. Akronimy, eponimy. Żargon, slang, eufemizmy. Proces natywizacji zapożyczeń.	15
Forma zajęć: ćwiczenia	
Fonologiczna ewaluacja ilościowa i jakościowa. Morfofonemika. Relacje między pisownią i wymową (relacja fonem - grafem). Wprowadzenie teoretyczne (morfem, jego rodzaje), Analiza morfologiczna i jej podłoże fonologiczne. Morfem, morf, alomorfy. Morfologia derywacyjna i fleksyjna. Germańskie i niegermańskie źródła procesów słowotwórczych. Morfologia rzeczownika. Prefiksy pochodzenia łacińskiego i greckiego. Konwersja, derywacja zerowa. Wyrazy i prefiksy obcego pochodzenia. Wyrazy złożone (compounds). Inne procesy słowotwórcze: clipping, back-formation, reduplication, blends. Akronimy, eponimy. Żargon, slang, eufemizmy. Proces natywizacji zapożyczeń.	30
Semestr: 4	
Forma zajęć: wykład	
Miejsce składni w analizie językowej. Wprowadzenie do dyscypliny. Wzajemne relacji składni i semantyki. Związki syntagmatyczne i paradygmatyczne. Różnice w podejściu do problemów składniowych: gramatyka transformacyjno-generatywna, funkcjonalna gramatyka leksykalna; struktury powierzchni i głęboka, kompetencja i wykonanie; asymetria pomiędzy znaczeniem a treścią; relacje pomiędzy znaczeniem a innymi poziomami struktury języka. Budowa zdania pod względem informacji: „topic and focus” - kwestia zależności syntaktycznej.	15
Forma zajęć: ćwiczenia	
Miejsce składni w analizie językowej. Wprowadzenie do dyscypliny. Wzajemne relacji składni i semantyki. Związki syntagmatyczne i paradygmatyczne. Różnice w podejściu do problemów składniowych: gramatyka transformacyjno-generatywna, funkcjonalna gramatyka leksykalna; struktury powierzchni i głęboka, kompetencja i wykonanie; asymetria pomiędzy znaczeniem a treścią; relacje pomiędzy znaczeniem a innymi poziomami struktury języka. Budowa zdania pod względem informacji: „topic and focus” - kwestia zależności syntaktycznej.	30
Forma zajęć: egzamin	
Budowa i funkcje narządów artykulacyjnych. Kryteria klasyfikacji dźwięków mowy: aspekty artykulacyjne i akustyczne. Zapis transkrypcyjny w praktyce. Źródła informacji o wymowie (słowniki, źródła internetowe). Klasyfikacja samogłosek: monoftongi. Klasyfikacja samogłosek: dyftongi i tryftongi. Klasyfikacja spółgłosek, zbitki spółgłoskowe. Jednostki rytmiczne mowy i ich części: sylaba jako najmniejsza jednostka rytmiczna. Teorie sylaby. Istota akcentu. Tendencje w umiejscawianiu akcentu. Prefiksy i sufiksy a akcent. Akcent w wyrazach złożonych (compounds). Wyrazy nieakcentowane (function words). Akcent wyrazowy, frazowy i zdaniowy. Intonacja w zarysie ogólnym. Kombinatoryczne właściwości głosek. Spółgłoskowe procesy kontekstowe. Upodobnienia głosek, elizja, palatalizacja. Redukcje samogłosek i spółgłoski nieme. Główne nurty w fonologii: koncepcje fonemu: psychologiczna, fizykalna. Główne nurty w fonologii: funkcjonalna koncepcja fonemu: szkoła praska. Główne nurty w fonologii. Główne nurty w fonologii: fonologia generatywna (N. Chomsky). Fonologia suprasegmentalna. Fonologiczna ewaluacja ilościowa i jakościowa. Morfofonemika. Relacje między pisownią i wymową (relacja fonem - grafem). Wprowadzenie teoretyczne (morfem, jego rodzaje), Analiza morfologiczna i jej podłoże fonologiczne. Morfem, morf, alomorfy. Morfologia derywacyjna i fleksyjna. Germańskie i niegermańskie źródła procesów słowotwórczych. Morfologia rzeczownika. Prefiksy pochodzenia łacińskiego i greckiego. Konwersja, derywacja zerowa. Wyrazy i prefiksy obcego pochodzenia. Wyrazy złożone (compounds). Inne procesy słowotwórcze: clipping, back-formation, reduplication, blends. Akronimy, eponimy. Żargon, slang, eufemizmy. Proces natywizacji zapożyczeń.	0

Miejsce składni w analizie językowej. Wprowadzenie do dyscypliny. Wzajemne relacji składni i semantyki. Związki syntagmatyczne i paradygmatyczne. Różnice w podejściu do problemów składniowych: gramatyka transformacyjno-generatywna, funkcjonalna gramatyka leksykalna; struktury powierzchni i głęboka, kompetencja i wykonanie; asymetria pomiędzy znaczeniem a treścią; relacje pomiędzy znaczeniem a innymi poziomami struktury języka. Budowa zdania pod względem informacji: „topic and focus” - kwestia zależności syntaktycznej.	0
---	---

Literatura	
Podstawowa	
Burton-Roberts, N., Analysing Sentences, Longman, London 1997	
Hewings, M. , Pronunciation in Use: Advanced, CUP, Cambridge 2007	
Katamba, F., English words: structure, history, usage, Routledge, London, New York 2005	
Kavka, S., English Linguistics for Novices: An Introductory Course, Repronis, Ostrava 2003	
Kavka, S. , The English Verb: A Functional Approach, Ostravská univerzita, Ostrava 1995	
Kavka, S., Mołęda, J., Widota, A. , Fonetyka i fonologia ogólna i kontrastywna. , Wydawnictwo PWSZ w Raciborzu , Racibórz 2006	
Quirk, R. et al. , University Grammar of Englis, Longman, London 2010	
Roach, P. , English Phonetics and Phonology, CUP, Cambridge 2000	
Svoboda, A. , Lectures on English Syntax. Handouts for lectures on English syntax for the second year students of English, Repronis., Ostrava 2004	
Szymanek, B., Introduction to Morphological Analysis, PWN, Warszawa 1998	
Uzupełniająca	
Svoboda A., Opelova M., A Brief Survey of the English Morphology, Ostravska univerzita, Ostrava 1998	
Štekauer P., Rudiments of English Linguistics, Slovacontact, Prešov 2000	

Sposób określenia liczby punktów ECTS		
Nakład pracy studenta potrzebny do osiągnięcia efektów uczenia się	Obciążenia studenta [w godz.]	
Zajęcia dydaktyczne	135	
Samokształcenie	0	
Praca własna studenta	90	
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	225	
Liczba punktów ECTS		
Łączna liczba punktów ECTS przypisana do przedmiotu	9	
Bezpośredni kontakt z nauczycielem	L. godzin	ECTS
	135	5,4

1 godz = 45 minut; 1 punkt ECTS = 25-30 godzin

W sekcji 'Liczba punktów ECTS' suma punktów ECTS zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego.